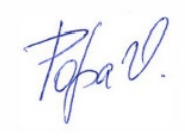
Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei de Etică a Institutului Național de Cercetări Economice

	Elaborat	*Coordonat*	*Avizat*	*Aprobat*
Responsabil	***Viorica Popa**, dr., Președintele Comisiei de Etică*	***Angela Timuș,** dr., secretar științific, INCE*	***Olga Găgăuz,** dr.hab., director interimar, vicedirector științific, INCE*	***Olga Găgăuz,** dr.hab., director interimar, vicedirector științific, INCE*
Semnătura				

Anexă
la Codul de Etică și Deontologie Profesională
al INCE

Regulamentul
de organizare și funcționare a Comisiei de Etică
a Institutului Național de Cercetări Economice

Capitolul I. Dispoziții generale

1. Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei de Etică a Institutului Național de Cercetări Economice (în continuare - Regulament) stabilește misiunea, atribuțiile și activitățile acestei comisii.
2. Comisia de Etică este un organ consultativ al Institutului Național de Cercetări Economice (INCE), fără personalitate juridica.
3. Comisia de Etică își desfășoară activitatea în conformitate cu Codul cu privire la Știință și inovare, Statutul Institutului Național de Cercetări Economice, cu alte acte normative și tratate internaționale cu atribuții în domeniu la care Republica Moldova este parte, precum și cu prezentul Regulament.
4. INCE asigura sprijinul executiv pentru activitatea Comisiei de Etică.
5. Comisia de Etică poate constitui comisii sau grupuri de lucru, cărora le poate delega unele din atribuțiile proprii.

Capitolul II. Misiunea și atribuțiile Comisiei de Etică

6. Comisia de Etică are misiunea de a elabora norme de bună conduita morală și profesională în activitățile de cercetare-inovare și de a monitoriza aplicarea acestora în procesul de activitate a personalului de conducere, de specialitate și auxiliar al INCE
7. În vederea realizării misiunii sale, Comisia de Etică îndeplinește următoarele atribuții:
   a) Stabilește principiile și regulile de conduită morală și profesională obligatorii pentru angajații INCE, care înaintează solicitări;
   b) elaborează proiecte de acte normative în domeniul eticii și deontologiei profesionale în activitățile științifice si științifico-didactice, care țin de activitățile INCE;
   c) propune proceduri specifice de urmat și sancțiuni în cazul unei conduite necorespunzătoare;
   d) analizează cazurile referitoare la încălcarea regulilor de bună conduită (în urma sesizărilor, contestațiilor sau autosesizărilor) și adoptă hotărâri prin care constată daca a fost realizată o abatere de la norme de către persoanele care se fac vinovate;
   e) elaborează recomandări de soluționare a cazurilor sau de aplicare a sancțiunilor și le înaintează Consiliului științific sau directorului INCE;
   f) propune modificări la dispozițiile în vigoare menite să contribuie la respectarea eticii profesionale în activitățile științifice și științifico-didactice;
   g) întocmește rapoarte cu analize și recomandări ce țin de Etică și deontologia profesionala în activitățile științifice si științifico-didactice și le prezintă conducerii INCE;
   h) colaborează cu Comisia de Etică a Ministerului Educației și Cercetării, cu organismele similare ale altor autorități publice și instituțiilor de cercetare și învățământ superior din țara și de peste hotare, analizează și face propuneri pentru stabilirea relațiilor de colaborare cu structuri și organisme internaționale cu responsabilități în domeniul eticii și deontologiei profesionale în activitățile științifice si științifico-didactice.
8. La solicitarea conducerii INCE, Comisia de Etică realizează și alte activități ce țin de evaluarea, monitorizarea și controlul bunei conduite în activitățile științifice și de cercetare.

Capitolul III. Organizarea și funcționarea Comisiei de Etică

Secțiunea 1. Constituirea și componența Comisiei de Etică

9. Comisia de Etică este formata din 5-7 membri, titulari ai Institutului Național de Cercetări Economici.
10. Membrii Comisiei de Etică sunt aprobați de Consiliul științific și numiți prin ordinul directorului INCE pe un termen de 4 ani.
11. Membri ai Comisiei de Etică pot fi persoane din cadrul INCE cu activitate recunoscută în domeniul cercetării-dezvoltării și/sau specialiști în domeniul juridic și în domeniul eticii științei. O persoana poate fi aprobată în calitate de membru al Comisiei de Etică pentru maxim 2 mandate.
12. Membrilor Comisei de Etică li se poate retrage această calitate, prin ordinul directorului INCE, daca încalcă normele etice sau de deontologie profesională ori nu participă în mod sistematic în activitățile Comisiei de Etică.
13. Se consideră că un membru nu participa în mod sistematic în activitățile Comisiei de Etică în cazurile în care:

- nu participă la mai mult de 3 ședințe ale Comisiei de Etică pe an sau 2 ședințe consecutive, fără motive întemeiate;
- nu își exprimă prin vot opinia referitor la mai mult de 30% din cazurile examinate de către Comisia de Etică.

14. Aprobarea unui nou membru al Comisiei de Etică în locul celui exclus se face prin ordinul directorului INCE. Mandatul noului membru expiră la expirarea mandatului membrului pe care îl înlocuiește.

Secțiunea 2. Conducerea Comisiei de Atestare (președinte, vicepreședinte, secretar)

15. Comisia de Etică are un președinte, și un secretar, aprobați prin ordinul directorului INCE, rolul de vicepreședinte
16. O persoană nu poate ocupa funcția de președinte al Comisiei de Etică pentru o perioada mai mare de 4 ani consecutiv.
17. Președintele Comisiei de Etică are următoarele atribuții:

a) propune programul activităților necesare pentru îndeplinirea misiunii atribuite;
b) moderează ședințele de lucru ale Comisiei de Etică;
c) desemnează experții care vor examina mai detaliat cazurile de încălcare a eticii și deontologiei profesionale în activitățile științifice și științifico-didactice;
d) stabilește, împreuna cu secretarul, ordinea de zi a ședințelor de lucru ale Comisiei de Etică;
e) reprezintă Comisia de Etică în relațiile cu alte organizații.

18. În cazul indisponibilității președintelui, atribuțiile sale sunt preluate de către vicepreședinte.
19. Secretar al Comisiei de Etică are următoarele atribuții:

a) asigura legătura operativă a Comisiei de Etică cu conducerea INCE, în vederea informării acestora despre activitatea Comisiei de Etică;
b) este responsabil de înregistrarea sesizărilor privind abaterile de la normele de bună conduită în activitățile științifice și științifico-didactice;
c) recepționează și sistematizează sesizările privind abaterile de la normele de bună conduită în activitățile științifice și științifico-didactice, înregistrate în cancelaria Institutului și înregistrate personal în urma apelurilor telefonice și a mesajelor electronice;
d) transmite președintelui Comisiei de Etică informația privind sesizările depuse și stabilește,

împreună cu acesta, ordinea de zi preliminara a ședințelor de lucru a Comisiei de Etică;

e) transmite prin mijloace electronice tuturor membrilor ordinea de zi preliminară a ședințelor și materialele sesizărilor în format electronic;

f) redactează procesul-verbal al ședințelor de lucru a Comisiei de Etică.

Secțiunea 3. Organizarea activităților Comisiei de Etică

20. În vederea îndeplinirii atribuțiilor sale, Comisia de Etică se întrunește în ședințe de lucru la necesitate. În cazul existenței sesizărilor sau contestațiilor, Comisia de Etică se va întruni înainte de fiecare ședință a Consiliului de administrare a INCE cu cel puțin 7 zile până la desfășurarea acesteia.

21. Ședințele extraordinare ale Comisiei de Etică pot fi convocate de către președintele Comisiei de Etică, de către directorul INCE sau la cererea a cel puțin 3 membri ai Comisiei de Etică.

22. Pentru fiecare ședință de lucru președintele și secretarul Comisiei de Etică stabilesc o ordine de zi preliminară. Ordinea de zi se aproba la începutul fiecărei ședințe și, la cererea oricărui membru al Comisiei de Etică, poate fi modificată prin decizia membrilor.

23. Materialele în format electronic disponibile pentru ședință Comisiei de Etică se transmit tuturor membrilor prin e-mail, iar cele pe hârtie - membrilor desemnați pentru analizarea cazurilor concrete de încălcare a normelor de buna conduita în activitățile științifice și științifico-didactice, cu cel puțin 3 zile înainte de ședință.

24. Pentru examinarea subiectelor de pe ordinea de zi, Comisia de Etică va apela la toată informația existentă în baza de date a ANACEC și la orice alte date ale organizațiilor care sunt necesare pentru desfășurarea activităților sale.

25. Ședința Comisiei de Etică se considera deliberativă daca la ea participă cel puțin 2/3 din membrii acesteia. Este permisă participarea on-line a membrilor la ședință.

26. Conducerea INCE, reprezentanții și angajații acestora, de a căror competență ține cazul examinat, pot participa la ședințele Comisiei de Etică în calitate de observatori. Comisia de Etică poate invita la ședință persoane din afară, în calitate de observatori sau experți.

27. Pentru adoptarea unei hotărâri, membrii Comisiei de Etică votează în cadrul ședințelor.
Votarea este deschisă dacă pentru un alt mod nu s-a pronunțat niciun membru al Comisiei de Etică. Este permisă procedura de vot la distanță, pentru persoanele care nu participă la ședință dar și-au trimis opțiunea, în scris sau prin mijloace electronice, până la luarea deciziei în ședința Comisiei de Etică.

28. Membrii Comisiei de Etică care se află în conflict de interese în raport cu subiectul examinat nu participă la dezbateri și se abțin de la vot.

29. Hotărârea se consideră adoptată daca pentru ea s-a pronunțat majoritatea (50%+1) membrilor prezenți la ședință. În cazul existenței voturilor membrilor care nu sunt prezenți la ședință, hotărârea se consideră adoptată dacă pentru ea au votat majoritatea (50%+1) membrilor Comisiei de Etică.

30. În urma desfășurării ședinței se întocmește un proces-verbal, care se prezintă conducerii INCE în decurs de 3 zile. Acesta va include, minim, lista membrilor participanți, subiectele discutate și hotărârile adoptate.

Capitolul IV. Examinarea sesizărilor și a contestațiilor

Secțiunea 1. Sesizarea Comisiei de Etică. Autosesizarea. Contestațiile.

31. Comisia de Etică analizează cazurile referitoare la abateri de la normele de bună conduită în activitățile științifice și științifico-didactice, în urma sesizărilor, contestațiilor sau prin autosesizare.

32. Dreptul de a depune o sesizare o are orice persoană.

33. Sesizările și contestațiile în scris se înregistrează în Cancelaria INCE .

34. În cadrul INCE există un e-mail, gestionat de către secretarul Comisiei de Etică, la care pot fi transmise sesizări.

35. Secretarul Comisiei de Etică înregistrează toate sesizările și contestațiile primite și le transmite către toți membrii Comisiei de Etică.

36. Sesizările și contestațiile pot include orice date, documente sau probe materiale care susțin textul sesizării, în copie simpla, legalizata sau în original, în limba romana ori în limbi de circulație internațională.

37. Comisia de Etică se poate autosesiza, în baza datelor, documentelor și probelor materiale publicate în mass media.

Secțiunea 2. Dezbaterea cazurilor de abateri de la normele de bună conduită

38. Președintele Comisiei de Etică, împreună cu membrii acesteia, analizează sesizările acumulate și propune lista preliminară a cazurilor care vor fi examinate în ședința Comisiei de Etică, cu informarea conducerii INCE. Membrii Comisiei se pot pronunța pentru includerea sau excluderea unor cazuri în dezbateri.

39. Comisia de Etică analizează obligatoriu cazurile transmise de către directorul INCE și cele care includ materiale doveditoare ale abaterii comise de la normele de buna conduită.

40. Președintele Comisiei de Etică desemnează 1-2 experți dintre membrii comisiei pentru fiecare caz, care vor analiza mai detaliat aspectele sesizării sau contestației.

41. În vederea analizării unor cazuri mai complicate, Comisia de Etică poate constitui grupuri de lucru sau poate invita experți, cărora le poate delega unele din propriile atribuții. Componența grupului de lucru pentru fiecare caz se stabilește prin ordinul directorului INCE .

42. În cadrul analizei cazurilor, Comisia de Etică poate realiza audieri cu persoanele implicate direct ori indirect în faptele sesizate sau contestate, cu autorul sesizării ori contestației, cu persoane din subdiviziunile implicate în faptele sesizate, cu păstrarea anonimității expeditorului/expeditorilor.

43. Experții desemnați pregătesc un raport preliminar, pe care îl prezintă la ședința Comisiei de Etică. Membrii Comisiei de Etică dezbat acest raport și propun modificări/completări.

44. Pozițiile luate individual de către membrii Comisiei de Etică, a grupurilor de lucru sau experții invitați în cadrul discuțiilor referitoare la încălcarea normelor de bună conduită, modul în care a votat fiecare membru al Comisiei de Etică și procesele verbale ale ședințelor în care au loc

astfel de discuții constituie secrete profesionale și nu pot fi dezvăluite decât directorului INCE , reprezentanților acestuia sau organelor abilitate de control.

45. Termenul de examinare în Comisia de Etică a unei sesizări sau contestații nu poate depăși 3 luni.

Secțiunea 3. Raportul de caz

46. Procedura de examinare a fiecărei sesizări sau contestații în Comisia de Etică ia sfârșit prin adoptarea unei hotărâri, denumite raport de caz.

47. Raportul de caz va conține cel puțin următoarele elemente:
a) o sinteză a conținutului sesizării sau contestației;
b) o analiză a informațiilor, datelor, documentelor și probelor materiale din conținutul sesizării sau contestației, precum și a oricăror alte elemente semnificative obținute în cursul analizei, inclusiv în cursul audierilor;
c) constatarea argumentata a existentei sau, după caz, a absenței uneia ori unor abateri de la buna conduită, Etică și deontologia în activitatea de cercetare-dezvoltare;
d) în cazul în care o abatere a fost constatată - identificarea argumentată a persoanei/persoanelor vinovate, precum și sancțiunile propuse pentru aplicare a acestora;
e) semnăturile membrilor Comisiei de Etică prezenți la ședință și celor care s-au pronunțat în scris anterior.

48. Raportul de caz se aproba prin hotărârea Comisiei de Etică, în conformitate cu prevederile art.30, iar la votare nu participa membrii aflați în conflicte de interese.

49. Daca unul sau mai mulți membri ai Comisiei de Etică au o alta părere decât cea conținută în raportul de caz, aceștia își vor redacta și vor semna opinia separata, cu indicarea considerentelor pe care se sprijină.

50. Raportul de caz este transmis de către secretarul Comisiei de Etică, în termen de 3 zile lucrătoare de la aprobare, directorului INCE, care îl include în ordinea de zi a următoarei ședințe a Consiliului administrativ.

51. Raportul de caz se publică pe site-ul INCE, în termen de 3 zile lucrătoare de la aprobare.

52. Consiliul de conducere examinează raportul prezentat și, în baza concluziilor și recomandărilor pe care le conține, aprobă decizia privind sancționarea vinovaților sau alte acțiuni care se impun.

Capitolul V. Asigurarea eticii și deontologiei profesionale în activitățile Comisiei de Etică

Secțiunea 1. Obligațiile membrilor și persoanelor invitate

53. Membrii Comisiei de Etică, a grupurilor de lucru și experții invitați sunt obligați sa respecte normele de Etică și deontologie profesională.

54. Membrii Comisiei de Etică, a grupurilor de lucru și experții invitați sunt obligați sa raporteze orice situație în care consideră ca se află intr-un conflict de interese, imediat după ce constată existența conflictului de interese, și de a nu participa la luarea deciziilor supuse direct conflictului de interese.

55. Membrii Comisiei de Etică, a grupurilor de lucru și experții invitați nu pot participa la examinarea sesizărilor și contestațiilor ce implică persoane cu care sunt:
a) coautori ai publicațiilor științifice sau co-executori ai proiectelor de cercetare-dezvoltare, în ultimii 5 ani;

b) în relații de subordonare șef de subdiviziune-subaltern, conducător de doctorat-doctorand;
c) soți, se afla în relații înrudite prin sânge sau adopție (părinți, copii, frați, surori, bunici, nepoți, unchi, mătuși) sau relații de rudenie prin afinitate (cumnat, cumnata, socru, soacra, ginere, nora);
d) în situația de a fi beneficiat de servicii sau foloase de orice natură, în ultimii 5 ani.

56. Membrii Comisiei de Etică, a grupurilor de lucru și experții invitați, precum și angajații INCE sunt obligați să păstreze confidențialitatea asupra identității expeditorilor sesizărilor sau contestațiilor, asupra documentelor supuse dezbaterii și pozițiilor exprimate pe parcursul acestora, cu excepția acelor documente care sunt făcute publice.

57. Membrii Comisiei de Etică, au obligația să examineze solicitările transmise de colaboratorii INCE, ce ține de chestionare: interviu, cercetare. Conform *Anexelor 1 și 2,* Comisia de Etică evaluează chestionarul conform cerințelor de etică a cercetărilor sociologice din cadrul INCE.

58. Toate activitățile Comisiei de Etică se vor baza pe corectitudine, principialitate și responsabilitate.

Secțiunea 2. Sancționarea abaterilor

59. Membrii Comisiei de Etică, a grupurilor de lucru și experții invitați răspund, în conformitate cu prevederile legale, pentru nerespectarea atribuțiilor și obligațiilor stabilite prin prezentul regulament.

60. În cazul în care membrul Comisiei de Etică desemnat în calitate de expert (raportor) a tolerat plagiatul, falsurile comise, alte acțiuni incompatibile cu Etica omului de știință, acesta se exclude automat din componența comisiei.

61. Sancționarea disciplinară a membrilor Comisiei de Etică se face de către Consiliul de conducere, la inițiativa directorului INCE . Pentru constatarea abaterilor de la deontologie ale membrilor Comisiei de Etică, directorul INCE poate crea grupuri de lucru

62. Sancționarea disciplinară a grupurilor de lucru și a experților invitați de către Comisia de Etică se face de către Consiliul administrativ, la inițiativa Comisiei de Etică. Pentru constatarea abaterilor de la deontologie ale membrilor grupurilor de lucru și a experților invitați, Comisia de Etică poate crea un grup de lucru din membrii săi.

Capitolul X. Dispoziții finale și tranzitorii

63. Pentru activitatea desfășurată, membrii Comisiei de Etică, a grupurilor de lucru și experții invitați nu sunt remunerați.

64. Dosarele examinate sunt confidențiale. Nici o persoană străină nu are acces la dosarul sesizării sau contestației fără acordul scris al autorului (în caz că este semnată) și fără încuviințarea Comisiei de Etică, cu excepția cazului în care problema examinată este subiectul unei investigații oficiale a organelor de drept autorizate.

65. Comisia de Etică va păstra dosarele, pe durată nedeterminată, în arhiva INCE .

66. În lipsa unor norme sau definiri a unor abateri în prezentul Cod de Etică, se vor aplica, până la elaborarea acestora de către Comisia de Etică, normele deontologice internațional acceptate în domeniu, conținute în Raportul OECD „Best Practices for Ensuring Scientific Integrity and Preventing Misconduct", Documentul de sinteza al ESF "Good scientific practice în research

and scholarship" și alte acte ce tratează abaterile morale si profesionale în activitățile științifice și științifico-didactice.

ANEXE

ANEXA 1

Nr. din _____

AVIZUL COMISIEI DE ETICĂ A CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE AL INSTITUTULUI NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

DATE DE IDENTIFICARE ALE PROIECTULUI	
Titlul proiectului:	
Numele cercetătorului principal (conducătorul de proiect):	
Secția (Centrul de Cercetare):	
Cerere de avizare metodologiei de realizare chestionării	
DOCUMENTE EVALUATE	
	1 ex
	1 ex
	1 ex
Decizia comisiei:	

Președintele Comisiei de Etică al INCE:

Avizul a fost aprobat la ședința Comisiei de etică din _____2022, proces verbal nr. _, întocmit în două exemplare, din care unul se păstrează la secretariatul Comisiei de Etică al INCE, iar cel de-al doilea se înmânează solicitantului.

Data..... ..... Semnătura cercetătorului principal

(la primirea avizului).....

ANEXA 2

FORMULAR

de conformitate a chestionarului cu cerințele de etică a cercetărilor sociologice din cadrul INCE

CHESTIONAR

(Denumirea chestionarului)

Criterii	Da	Parțial	Nu
Este indicată informația despre organizația, care realizează chestionarea?			
Sunt indicate obiectivele cercetării?			
Este indicată informația despre finanțatorii cercetării?			
Obligația de a păstra confidențialitateaeste indicată clar în chestionar?			
Este posibil de a selecta limba chestionarului, accesibilă pentru respondent?			
Este posibil ca respondentul să nu răspundă la întrebare?			
Se folosește în chestionar un limbaj accesibil?			
Întrebările din chestionar sunt clare?			
Întrebările din chestionar sunt scurte?			

Modificările solicitate	

STUDIUL ESTE APROBAT		
Da	☐ Nu	☐ Se aprobă, cu condiția integrării si asumării modificărilor solicitate de Comisia de Etică

Membrul Comisiei de etică a INCE

_____

(numele, prenumele, semnătura)

Data_____